Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2020-2021

VIII

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2021 (Negende Incidentele Suppletoire Begroting inzake extra middelen zelftesten mbo en ho in verband met COVID-19)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de <u>Comptabiliteitswet 2016</u> elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2021 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Normaliter wordt nieuw beleid pas in uitvoering genomen nadat de Staten-Generaal de begrotingswet heeft geautoriseerd. Echter, de uitvoering van de spoedeisende maatregelen die in deze Incidentele Suppletoire Begroting zijn opgenomen, te weten zelftesten in het middelbaar beroepsonderwijs en hoger onderwijs in verband met COVID-19, kan niet wachten tot formele autorisatie van beide kamers der Staten-Generaal. Het kabinet vindt het belangrijk met het oog op de ontwikkeling en het mentale en fysieke welbevinden van studenten en het voorkomen van verdere studievertraging dat studenten in het hoger onderwijs (ho) 1 dag per week fysiek onderwijs kunnen volgen. Onderdeel van dit besluit is dat zelftesten beschikbaar gesteld worden voor het po. vo. mbo en ho. zodat studenten en docenten preventief getest kunnen worden. Daarom zal het kabinet de uitvoering van de maatregelen starten. Hiermee wordt gehandeld conform artikel 2.27, tweede lid, van de Comptabiliteitswet 2016. Voor de indiening van deze negende Incidentele Suppletoire Begroting is uw Kamer vooraf geïnformeerd per Kamerbrief over de stand van zaken Covid-19 van 23 maart 2021 (Kamerstukken II 2020/21, 25295, nr. 1063).

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

Wetsartikel 2

De vaststelling van de begrotingsstaat geschiedt in duizenden euro's.

Wetsartikel 3

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van deze wet.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

I.K.van Engelshoven

De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,

A.Slob

B BEGROTINGSTOELICHTING

1. Inhoudelijke toelichting

Dit onderdeel van de memorie van toelichting bestaat uit een inhoudelijk deel en een artikelsgewijs deel. Per beleidsartikel wordt een overzicht van de wijzigingen gegeven, inclusief toelichting. Daarbij worden mutaties groter of gelijk aan onderstaande staffel toegelicht:

Omvang begrotingsartikel	Beleidsmatige mutaties	Technische mutaties
(stand ontwerpbegroting in € miljoen)	(ondergrens in € miljoen)	(ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

In de <u>Kamerbrief over de stand van zaken Covid-19</u> (Kamerstukken II 2020/21, <u>25295</u>, <u>nr. 1063</u>) van 23 maart 2021 is gemeld dat het kunnen volgen van fysiek onderwijs belangrijk is, met het oog op de ontwikkeling en het mentale en fysieke welbevinden van studenten en het voorkomen van verdere studievertraging. Onderdeel van dit besluit is dat zelftesten beschikbaar gesteld worden, zodat studenten en docenten preventief getest kunnen worden. Zelftesten worden ook beschikbaar gesteld in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo), hiervan wordt het precieze tijdpad nog bezien.

De overheid stelt de zelftesten voor studenten en docenten in het bekostigd en onbekostigd erkend (mbo) of geaccrediteerd (ho) onderwijs beschikbaar en bekostigt deze. Ook ten aanzien van de levering en distributie van deze testen worden de instellingen zoveel als mogelijk gefaciliteerd en ondersteund. De bedoeling is ervoor te zorgen dat de testen op een laagdrempelige manier bij de studenten en medewerkers terecht komen, zonder dat dit de instellingen te zwaar belast. In overleg is besloten SURF te vragen een rol te spelen in de distributie van zelftesten voor het mbo en ho.

Het kabinet kent ten behoeve van de distributie van de zelftesten en daaraan gelieerde activiteiten zoals communicatie in totaal € 135,0 miljoen generaal toe. Op basis van de meest actuele gegevens is de inschatting dat de benodigde inzet voor het mbo en ho tot en met juli 2021 € 71,5 miljoen bedraagt. De overige € 63,5 miljoen wordt gereserveerd op de Aanvullende Post en blijft voor de periode tot en met juli 2021, indien noodzakelijk, beschikbaar voor zelftesten in het mbo en ho.

In het voortgezet onderwijs (vo) is eerder al € 129,8 miljoen beschikbaar gesteld voor de landelijke uitrol van zelftesten. In dezelfde Kamerbrief van 23 maart 2021 is aangekondigd dat vanaf half april wordt gestart met het stap voor stap beschikbaar stellen van zelftesten voor het primair en voortgezet onderwijs. Voor de landelijke uitrol van zelftesten heeft het Kabinet besloten om de € 129,8 miljoen euro die eerder voor sneltesten in het vo beschikbaar was gesteld, te gebruiken voor zowel het po als het vo. Deze middelen zullen gebruikt worden voor onder meer de logistieke operatie om de zelftesten naar de scholen te versturen. Aangezien er in het po minder testen nodig zijn dan in het vo, is het beschikbare bedrag voor po lager. Middels deze negende Incidentele Suppletoire Begroting worden de benodigde middelen voor het po overgeheveld van Artikel 3 naar Artikel 1. Ook is er voor de landelijke uitrol van de zelftesten

tijdelijk extra interne capaciteit benodig	d voo	r onder	meer	commun	icatie
en data-analyse.					

2. Budgettaire consequenties beleidsartikelen

Beleidsartikel 1. Primair onderwijs

	Deleiusai tikei 1.						
Tabel 1 Budgettaire gevo	olgen van beleid art. 1 (bed		000)				
	Vastgestelde begroting incl. NvW, amendementen, ISB's ¹	Mutaties 9e ISB 2021	Stand 9e ISB 2021			Mutati e 2024	
Verplichtingen	12.556.250		12.586.750	0	0	0	0
waarvan	12.050.1250	50.500	12.5001750				
garantieverplichtingen							
waarvan overig	12.556.250	30.500	12.586.750	0	0	0	0
Totale uitgaven	12.526.250	30.500	12.556.750	0	0	0	0
waarvan juridisch verplicht (%)							
Bekostiging	11.484.994	0	11.484.994	0	0	0	0
Bekostiging po-instellingen			11.176.268				
Bekostiging Caribisch Nederland	19.991		19.991				
Prestatiebox	178.716		178.716				
Aanvullende bekostiging	80.019		80.019				
Aanpak lerarentekort G5	30.000		30.000				
Subsidies (regelingen)	449.569	0	449.569	0	0	0	0
Onderwijsvoorziening jonggehandicapten	23.200	ı	23.200				
Nederlands onderwijs buitenland	12.600		12.600				
Basis voor Presteren (School aan Zet en Bèta							
Techniek)	0		0				
Humanistisch vormend en godsdienstonderwijs	13.130		13.130				
Inhaal- en ondersteuningsprogramma	, 126.700		126 700				
Extra hulp voor de klas	204.000		126.700 204.000				
Overige subsidies	69,939		69.939				
Opdrachten	24.460		54.960		0	0	0
Opdrachten	23.560		23.560				
Sneltesten	900		31.400				
Bijdragen aan							
agentschappen	30.895	0	30.895	0	0	0	0
Dienst Uitvoering Onderwijs	30.895		30.895				
Bijdragen aan ZBO's/RWT's					0	0	0
Stichting Vervangingsfonds en Participatiefonds			5.228				
UWV	2.503		2.503				
Bijdragen aan	2.303		2.303				
medeoverheden	528.601	0	528.601	0	0	0	0
Gemeentelijk onderwijsachterstandenbel							
eid	508.909		508.909				
Caribisch Nederland	19.692		19.692				
Bijdragen aan (andere) begrotingshoofdstukken	0	0	0	0	0	0	0
Brede scholen	0		0				
BES(t)4kids	0		0				
Ontvangsten	15.961 1 Hierin zijn de vorig				_		

¹ Hierin zijn de vorige 8 Incidentele Suppletoire Begrotingen al verwerkt. Kamerstukken II 2020/21, 35682; Kamerstukken II 2020/21, 35696; Kamerstukken II 2020/21, 35716;

Kamerstukken II 2020/21, 35735; Kamerstukken II 2020/21, 35739; Kamerstukken II 2020/21, 35740; Kamerstukken II 2020/21, 35776, Kamerstukken II 2020/21, 35797.

Toelichting

Het financieel instrument Opdrachten wordt incidenteel verhoogd met € 30,5 miljoen. Dit betreft een overboeking van de middelen voor sneltesten van Artikel 3.

Beleidsartikel 3. Voortgezet onderwijs

Tabel 2 Budgettaire gevolgen v	an beleid art. 3 (bedrag	en x € 1. <u>0</u>	00)				
	Vastgestelde begroting incl. NvW, amendementen, ISB's ¹	9e ISB	Stand 9e ISB 2021			Mutati l e 2024 (	
Verplichtingen	9.309.068	- 31.250	9.277.818	0	0	0	0
waarvan garantieverplichtingen							
waarvan overig	9.309.068	- 31.250	9.277.818	0	0	0	0
Totale uitgaven	9.372.886	- 31.250	9.341.636	0	0	0	0
waarvan juridisch verplicht (%)							
Bekostiging	8.805.893	0	8.805.893	0	0	0	0
Bekostiging vo-instellingen	8.658.684		8.658.684				
Resultaatafhankelijke bekostiging vsv aan vo-instellingen	17.648		17.648				
Bekostiging Caribisch Nederland	17.787		17.787				
Prestatiebox	0		0				
Aanvullende regeling strategisch personeelsbeleid, begeleiding starters en thuiszitters	107.234		107.234				
Aanvullende regelingen leerlingendaling	4.540		4.540				
Subsidies (regelingen)	306.964	0	306.964	0	0	0	0
Stichting Kennisnet (basissubsidie) po, vo, mbo	19.540		19.540				
Regeling zomerscholen vo	9.000		9.000				
Nieuwe leerweg	12.000		12.000				
Inhaal- en	04.000		94.000				
ondersteuningsprogramma's	94.000		110.000				
Extra hulp voor de klas	112.000		112.000				
Overige subsidies	60.424		60.424				
Opdrachten	149.295	- 31.250		0	0	0	0
Opdrachten	19.495	21 252	19.495				
Sneltesten	129.800	- 31.250					
Bijdragen aan agentschappen	64.596	0			0	0	0
Dienst Uitvoering Onderwijs	64.596		64.596		•		
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	45.858	0			0	0	0
College voor Toetsen en Examens	4.680		4.680				
SLOA: onderwijs ondersteunende instellingen	41.178		41.178				
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	280	0	280	0	0	0	0
GRAZ (ECML) en PISA	280		280				
Ontvangsten	7.391	0		0	_	0	0
	1 Hiorin ziin do vorigo 9 Ir	cidontala Cun	plotoiro Boarotir	aon al vo	auarkt Ka	marctuldor	s II

¹ Hierin zijn de vorige 8 Incidentele Suppletoire Begrotingen al verwerkt. Kamerstukken II 2020/21, 35682; Kamerstukken II 2020/21, 35696; Kamerstukken II 2020/21, 35716; Kamerstukken II 2020/21, 35735; Kamerstukken II 2020/21, 35739; Kamerstukken II 2020/21, 35740; Kamerstukken II 2020/21, 35776, Kamerstukken II 2020/21, 35797.

Toelichting

Het financieel instrument Opdrachten wordt incidenteel verlaagd met € 31,3 miljoen. Dit betreft voor € 30,5 miljoen een overboeking van de middelen voor sneltesten naar Artikel 1. De overige € 0,8 miljoen wordt overgeboekt naar Artikel 95 voor de extra interne capaciteit.

Beleidsartikel 4. Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie

T	Beleidsartikel 4			wassene	neducat	.ie	
Tabel 3 Budgettaire gev	volgen van beleid art. 4 (be	edragen x €	1.000)				
	Vastgestelde begroting incl. NvW, amendementen, ISB's ¹	Mutaties 9e ISB 2021	Stand 9e ISB 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	5.221.209	23.200	5.244.409	0	0	0	) C
waarvan							
garantieverplichtingen							
<i>waarvan</i> overig	5.221.209						
Totale uitgaven	5.186.874	23.200	5.210.074	0	0	0	) C
waarvan juridisch verplicht (%)							
Bekostiging	4.463.428	0	4.463.428	0	0	0	) C
Bekostiging mbo-	3.804.096		3.804.096				
instellingen							
Bekostiging Caribisch Nederland	9.763		9.763				
Bekostiging vavo	67.365		67.365				
Kwaliteitsafspraken investeringsbudget	247.215		247.215				
Kwaliteitsafspraken resultaatafhankelijk			206.011				
budget	206.011						
Regionaal Investeringsfonds	22.425		22.425				
Salarismix	22.423		51.503				
Randstadregio's	51.503						
Regionaal Programma	30.550		30.550				
Begeleidingsgesprekken jeugdwerkloosheid	24.500		24.500				
Tegemoetkoming schoolkosten MBO	0		0				
Gelijke kansen	0		0				
Subsidies (regelingen)	500.833	3.900	504.733	0	0	0	) C
Praktijkleren	294.009		294.009				
Leven lang ontwikkelen	10.590		10.590				
Actieplan Laaggeletterdheid/Tel	21.360		21.360				
mee met Taal	2.275		2 275				
Loopbaanoriëntatie	2.275		2.275				
Vakwedstrijden mbo	4.100		4.100				
Inhaal- en ondersteuningsprogram ma's	35.000		35.000				
Extra hulp voor de klas	104.000		104.000				
Sneltesten	3.000	3.900	6.900				
Overige subsidies	26.499		26.499				
Opdrachten	9.378	19.300	28.678	0	0	0	) C
Opdrachten	9.378		9.378				
Sneltesten	0		19.300				
Bijdragen aan agentschappen	19.873	0	19.873	0	0	0	) С
Dienst Uitvoering			16.393				
Onderwijs	16.393		<u> </u>				
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	3.480		3.480				
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	70.537	0	70.537	0	0	0	) C
			8.300		_	_	_

Tabel 3 Budgettaire g	evolgen van beleid art. 4 (be	edragen x €	1.000)				
	Vastgestelde begroting incl. NvW, amendementen, ISB's ¹	Mutaties 9e ISB 2021	Stand 9e ISB 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Wet SLOA	1.103		1.103				
SBB	61.134		61.134				
Bijdragen aan medeoverheden	122.825	0	122.825	0	0	0	0
RMC's	41.451		41.451				
Educatie	62.174		62.174				
Caribisch Nederland	0		0				
Regionaal Programma	19.200		19.200				
Ontvangsten	4.000	0	4.000	0	0	0	0

¹ Hierin zijn de vorige 8 Incidentele Suppletoire Begrotingen al verwerkt. Kamerstukken II 2020/21, 35682; Kamerstukken II 2020/21, 35696; Kamerstukken II 2020/21, 35716; Kamerstukken II 2020/21, 35735; Kamerstukken II 2020/21, 35739; Kamerstukken II 2020/21, 35740; Kamerstukken II 2020/21, 35776, Kamerstukken II 2020/21, 35797.

Toelichting

Het financieel instrument Subsidies wordt incidenteel verhoogd met € 3,9 miljoen. Daarnaast wordt het financieel instrument Opdrachten incidenteel verhoogd met € 19,3 miljoen in 2021. Beide bedragen betreffen de middelen voor het beschikbaar stellen van zelftesten aan studenten en docenten in het mbo.

Beleidsartikel 6 en 7. Hoger onderwijs

Beleidsartiker o en 7. noger onderwijs									
Tabel 4 Budgettaire gevo	olgen van beleid art. 6 (bed	lragen x € 1	000)						
	Vastgestelde begroting incl. NvW, amendementen, ISB's ¹	Mutaties 9e ISB 2021	Stand 9e ISB 2021		Mutati e 2023		Mutati e 2025		
Verplichtingen	4.619.720	3.600	4.623.320	0	0	C	0		
waarvan garantieverplichtingen									
waarvan overig	4.619.720	3.600	4.623.320	0	0	C	0		
Totale uitgaven	4.112.995	3.600	4.116.595	0	0	C	0		
waarvan juridisch verplicht (%)									
Bekostiging	3.995.369	0	3.995.369	0	0	C	) 0		
Bekostiging onderwijsdeel ²	3.653.390		3.653.390						
Bekostiging ontwerp en ontwikkeling	87.882		87.882						
Studievoorschot kwaliteitsafspraken ³	246.091		246.091						
Studievoorschotvouchers	245		245						
Bekostiging flexibel hoger onderwijs voor volwassenen	7.761		7.761						
Subsidies (regelingen)	35.619	3.600	39.219	0	0	C	0		
Tegemoetkoming 2e lerarenopleiding	2.500		2.500						
Sneltesten	0		3.600						
Overige subsidies	33.119		33.119						
Bijdrage aan agentschappen	13.174				0	C	0		
Dienst Uitvoering Onderwijs			13.174						
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	68.833				0	C	0		
NWO: Praktijkgericht onderzoek	54.213		54.213						
NWO: Promotiebeurs voor leraren	10.144		10.144						
Nederland-Vlaamse Accreditatieorganisatie									
(NVAO)	4.476		4.476						
Ontvangsten	1.213	0	1.213	0	0	C	0		

Hierin zijn de vorige 8 Incidentele Suppletoire Begrotingen al verwerkt. Kamerstukken II 2020/21, 35682; Kamerstukken II 2020/21, 35696; Kamerstukken II 2020/21, 35716; Kamerstukken II 2020/21, 35735; Kamerstukken II 2020/21, 35739; Kamerstukken II 2020/21, 35740; Kamerstukken II 2020/21, 35776, Kamerstukken II 2020/21, 35797.

Inclusief de studievoorschotmiddelen voor specifieke stimulering van landelijke prioriteiten

^{(10%} van de studievoorschotmiddelen).

3 90% van de studievoorschotmiddelen die gekoppeld zijn aan de kwaliteitsafspraken.

Tabel 5 Budgettaire gev	volgen van beleid art. 7	(bedrage <u>n</u>	x € 1.000)				
	Vastgestelde begroting incl. NvW, amendementen, ISB's ¹	Mutaties 9e ISB	Stand 9e ISB 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	6.289.155		6.333.855	210.602	250.562	286.753	322.936
waarvan garantieverplichtingen							
waarvan overig	6.289.155	44.700	6.333.855	0	0	0	0
Totale uitgaven	5.843.930	44.700	5.888.630	0	0	0	0
waarvan juridisch verplicht (%)							
Bekostiging	5.789.306	0	5.789.306	0	0	0	0
Bekostiging onderwijsdeel ²	2.737.513		2.737.513				
Bekostiging onderzoeksdeel	2.193.737		2.193.737				
Bekostiging ondersteuning geneeskunde onderwijs en onderzoek	707.959		707.959				
Studievoorschot kwaliteitsafspraken ³	150.097		150.097				
Studievoorschotvouchers	0		0				
Profilering en zwaartepuntvorming ⁴	0		0				
Subsidies (regelingen)	48.866	3.000	51.866	0	0	0	0
Nuffic	14.419		14.419				
Studiekeuze123	2.504		2.504				
Vluchteling Studenten UAF	2.457		2.457				
Handicap & Studie	698		698				
Interstedelijk							
Studentenoverleg (ISO)	249		249				
Landelijke Studenten	2.40		2.40				
Vakbond (LSVb)	249		249				
Open en online onderwijs Sneltesten	1.965 0		1.965 3.000				
Overige subsidies	26.325		26.325				
Opdrachten	2.949				0	0	0
Opdrachten	2.949		2.949				
Sneltesten	0						
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	2.809				0	0	0
Europees Universitair Instituut Florence (EUI)	1.799		1.799				
United Nations University (UNU)	1.010		1.010				
Nuffic, SK123, UAF, H&S, ISO en LSVb	0		0				
Ontvangsten	16 1 Hierin zijn de						0

Hierin zijn de vorige 8 Incidentele Suppletoire Begrotingen al verwerkt. Kamerstukken II 2020/21, 35682; Kamerstukken II 2020/21, 35696; Kamerstukken II 2020/21, 35716; Kamerstukken II 2020/21, 35735; Kamerstukken II 2020/21, 35739; Kamerstukken II 2020/21, 35740; Kamerstukken II 2020/21, 35776, Kamerstukken II 2020/21, 35797.
 Inclusief de studievoorschotmiddelen voor specifieke stimulering van landelijke prioriteiten

 ^{(10%} van de studievoorschotmiddelen).
 90% van de studievoorschotmiddelen die gekoppeld zijn aan de kwaliteitsafspraken.
 De 2%-middelen profilering en zwaartepuntvorming die conform de kwaliteitsafspraken tot en met 2022 zijn overgeheveld naar het onderwijsdeel van de hoofdbekostiging.

Toelichting

In de artikelen 6 en 7 wordt het financieel instrument Subsidies incidenteel verhoogd met respectievelijk $\in$ 3,6 miljoen en $\in$ 3,0 miljoen. Daarnaast wordt in artikel 7 ook het financieel instrument Opdrachten incidenteel verhoogd met $\in$ 41,7 miljoen. Al deze bedragen betreffen de middelen voor het beschikbaar stellen van zelftesten aan studenten en docenten in het hbo en wo.

Niet-Beleidsartikel 95. Apparaat kerndepartement

Tabel 6 Budgettai	re gevolgen art. 95 (bedrager	x € 1.000)		•			
	Vastgestelde begroting incl. NvW, amendementen, ISB's ¹	Mutaties 9e ISB 2021	Stand 9e ISB 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	277.179	750	277.929	0	0	C	) 0
Uitgaven	277.179	750	277.929	C	0	C	) 0
Personele uitgaven	210.845	750	211.595				
<i>waarvan</i> eigen personeel	200.744		200.744				
waarvan inhuur externen	5.930	750	6.680				
waarvan overige personele uitgaven	4.171		4.171				
Materiële uitgaven	66.334		66.334				
waarvan ICT	20.547		20.547				
<i>waarvan</i> bijdrage aan SSO's	16.303		16.303				
waarvan overige materiële uitgaven	29.484		29.484				
Begrotingsreserve schatkistbankieren	0	1	0				
Ontvangsten	567	0	567	0	0	C	) 0

Hierin zijn de vorige 8 Incidentele Suppletoire Begrotingen al verwerkt. Kamerstukken II 2020/21, 35682; Kamerstukken II 2020/21, 35696; Kamerstukken II 2020/21, 35716; Kamerstukken II 2020/21, 35735; Kamerstukken II 2020/21, 35739; Kamerstukken II 2020/21, 35740; Kamerstukken II 2020/21, 35776, Kamerstukken II 2020/21, 35797.

Toelichting

Artikel 95 wordt incidenteel verhoogd met € 0,8 miljoen.